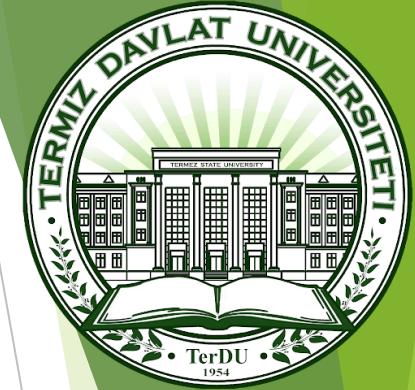

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lif, fan va innovatsiyalar vazirligi
Termiz davlat universiteti

Fan nomi:
Adabiyotshunoslik

Mavzu:Epik tur va uning janrlari

Reja:

- Epik asarlar haqida ma'lumot
- Epik asarlar janrlari haqida ma'lumotlar

Epik asar nima?

Epik turning o‘ziga xos xususiyatlari haqida gap borganda, avvalo, uning voqeabandlik xususiyati tilga olinadi. Darhaqiqat, epik asarda makon va zamonda bo‘layotgan voqea-hodisalar tasvirlanadi, oddiygina so‘z vositasida o‘quvchi ko‘z o‘ngida jonlanadigan to‘laqonli badiiy voqelik yaratiladi.

- ▶ Epiklik ko'lami va mavzusi bilan ajralib turadigan janr hikoya janridir. Janrning aniqlovchi xususiyatlari asosan uning ildizlaridan kelib chiqadi qadimgi she'riyat (kabi epik she'rlar Gomer *Iliada* va *Odisseya*).
- ▶ Epik tur an'anaviy og'zaki she'riyat vositasi bilan cheklanib qolmay, balki zamonaviy vositalarni, shu qamrab oladi.

► Eposdan janr sifatida foydalanish, xususan epik she'riyat uchun, ming yilliklarga to'g'ri keladi *Gilgamesh eposi, birinchi dostondir*. Ammo bu uzoq vaqt davomida tanqidga olingan.

**Epik
asarlarni ikki
turga ajratib
olamiz**

Plastik

Noplastik

Termin

O'quvchi ko'z o'ngida reallikka o'xshash, o'zining tashqi ko'rinishi va shakli bilan jonlana olgani uchun ham epik asardagi badiiy vogelikni „*plastik*“ tasvirlangan deb yuritiladi.

Epik asarning noplistik elementlari deyilganda muallifning o‘y-fikrlari, mushohadalari, ichki kechinmalarri, tasviriylar predmetga hissiy munosabatlari tushuniladi.

Epik asarda voqea- hodisalarni
hikoya qilib berayotgan shaxs
„Roviy“ yoki „Hikoyachi“ deb
yuritiladi.

Epik asarda voqealar birinchi
shaxs tilidan yoki uchinchi
shaxs (muallif) tilidan ham
aytilishi mumkin.

Masalan, X.To'xtaboyevning „Sariq devni minib“, E.A'zamovning „Otoyining tug'ilgan yili“, G'afur G'ulomning „Shum bola“ yoki „Yodgor“ kabi asarlarida rivoya birinchi shaxs ya'ni voqealarda bevosita ishtirok etayotgan personaj tilidan hikoya qilinadi.

Epik tur janrlari

Roman

Qissa

Hikoya

Bugungi mavzu yuzasidan topshiriqlar

Epik asar deganda nimani tushunasiz?

Epik asar janrlari deganda nimani tushunasiz?